

נוגַעַ וְאִינוּ נוגַעַ

שאלה אותי חברה, בעלת תשובה טרייה: "למה אומרים שיום כיפור הוא הצום 'הכי הכי' הרי יש גם את עשרה בטבת, ואת תשעה באב וי"ז בתמוז שהם גם ימים מאוד עצובים?"

בהתחלה לא הבנתי על מה היא מדברת, עצבות ויום כיפור, מה הקשר?!

עד שהבנתי שכנראה התרגלנו לחשוב שצום ותענית הם תוצאה של אסון גדול או משבר, והנה מגיע יום כיפור היום של "החתימה", ואם חטאים מביאים משברים אז זה באמת מאוד עצוב, כי מה יהיה אתנו אחרי השנה שחלפה?!

האמנם?

בפרשתנו, פרשת האזינו, יש פסוק המתאר את יחסו של הקב"ה אלינו, בניו: "כְּנֶשֶׁר יַעִיר קֶנָּה עַל גִּזְלָיו יִרְחֹף..."

מפרש רש"י: "נְהַגֵּם בְּרַחֲמִים וּבְחֶמְלָה, כְּנֶשֶׁר הַזֶּה, שֶׁהוּא רַחֲמָנִי עַל בְּנָיו, וְאִינוּ כְּכֶסֶד לְקֶנָה פְּתָאוֹם עַד שֶׁהוּא מְקַשֵּׁקֶשׁ וּמְטַרֵּף עַל בְּנָיו בְּכִנְפָיו בֵּין אֵילָן לְאֵילָן, בֵּין שׁוֹכָה לְחִבְרָתָהּ, כְּדִי שְׂיַעֲזֹרוּ בְּנָיו וְיִהְיֶה בָּהֶן כֹּחַ לְקַבֵּלוֹ. אִינוּ מְכַבִּיד עֲצָמוֹ עֲלֵיהֶם, אֶלָּא מְחֻפֵּף, נוגַעַ וְאִינוּ נוגַעַ. אִף הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא..."

כשהנשר מגיע להעיר את הגוזלים שלו הוא לא שופך עליהם מים קרים, אלא עושה זאת בעדינות, נוגע ולא נוגע, כך הקב"ה מעורר אותנו אליו בהדרגה, לאט לאט, וכפי יכולתנו לקלוט מאורו ובלי לקבל מכת שמש. שיטת ה"נוגע ואינו נוגע" יש בכוחה להוליד בנו געגועים לקרבת אלוקים.

יום כיפור אינו יום עצוב בו אנו עומדים בפני המעמסה הכבדה הזו שנקראת "עבודת ה'" ועומדים לכרוע תחתיה אבודים, אלא להיפך, עבודת יום הכיפורים היא "נוגע ואינו נוגע" ישנה הדרגה: סליחות מראש חודש אלול, עשרת ימי תשובה ואז כיפור. ההכנה הזו יוצרת בנו את הכלי לקבלת האור האלוקי שמופיע בכיפור.

גם בתוך הבית פנימה, כדי לייצר מערכת יחסים מאוזנת שיש בה רצון לקרבה וגעגועים לקשר, כדאי ללמוד מריבוננו של עולם את דרך "הנוגע ואינו נוגע". פחות להנחית מלמעלה ויותר להתייעץ ולשאול, פחות לכפות בשיטת "כי אני אמרתי" ויותר לאפשר בחירה בין אופציות מוסכמות על דעתנו מראש.

"אינו מכביד עצמו עליהם אלא מחופף".

חג סוכות שמגיע מיד אחרי כיפור מזכיר את "המחופף" הזה, סכך שאינו מכביד כמו תקרת בטון, אלא "נוגע ואינו נוגע" אפשר דרכו לראות כוכבים אך גם ליהנות מהצל. איזון של "נהגם ברחמים".

זה לא קשר של חסד גמור בלי גבולות, וגם לא גבולות והנחתות מלמעלה בלי הקשבה, אלא "נוגע ואינו נוגע", איזון של מידת הרחמים שמביאה אותנו לקרבת אלוקים, ולא רק.

הילה ג'ורנו,

אשת רב קהילה בערד,
בלנית, מדריכת כלות,
וחברת 'בוחרים במשפחה'

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם